

V Bruseli 3. 7. 2017
COM(2017) 359 final

2017/0149 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa Holandsko, Chorvátsko, Portugalsko a Rumunsko oprávňujú prijať v záujme Európskej únie pristúpenie San Marína k Haagskemu dohovoru z roku 1980 o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Cieľom Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980 o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí (ďalej len „dohovor z roku 1980“), ktorý doteraz ratifikovalo 97 krajín vrátane všetkých členských štátov EÚ, je obnoviť pôvodný stav bezodkladným vrátením neoprávnene premiestnených alebo zadržovaných detí prostredníctvom systému spolupráce medzi ústrednými orgánmi určenými zmluvnými stranami.

Keďže predchádzanie únosom detí je podstatnou súčasťou politiky EÚ zameranej na podporu práv dieťaťa, Európska únia aktívne pôsobí na medzinárodnej úrovni s cieľom zlepšiť uplatňovanie dohovoru z roku 1980 a nabáda tretie krajiny, aby k nemu pristúpili.

San Maríno uložilo dokument o pristúpení k dohovoru z roku 1980 dňa 14. decembra 2006. Haagsky dohovor z roku 1980 nadobudol v San Maríne platnosť 1. marca 2007.

Dohovor z roku 1980 je už v platnosti medzi San Marínom a prevažnou väčšinou členských štátov EÚ (23). Iba Dánsko, Chorvátsko, Holandsko, Portugalsko a Rumunsko ešte neprijali pristúpenie San Marína k dohovoru.

Podľa článku 38 ods. 4 dohovoru z roku 1980 sa dohovor uplatňuje medzi pristupujúcou krajinou a zmluvnými štátmi, ktoré vyhlásia, že pristúpenie prijali.

Skutočnosť, že EÚ má výlučnú právomoc vo veci prijatia pristúpenia tretej krajiny k dohovoru z roku 1980, potvrdil Súdny dvor Európskej únie, ktorý rozhodoval na základe iniciatívy Komisie.

Súdny dvor Európskej únie vo svojom stanovisku 1/13 zo 14. októbra 2014 uviedol, že *prijatie pristúpenia tretieho štátu k Haagskemu dohovoru z roku 1980 o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí patrí do výlučnej právomoci Únie.*

Súdny dvor trval na potrebe jednotnosti na úrovni EÚ, aby sa zabránilo premenlivej geometrii (*géométrie variable*) medzi členskými štátmi.

Keďže problematika medzinárodných únosov detí patrí do výlučnej vonkajšej právomoci Európskej únie, rozhodnutie o prípadnom prijatí pristúpenia San Marína sa musí prijať formou rozhodnutia Rady na úrovni EÚ. Členské štáty, ktoré San Maríno ešte neprijali, by preto mali v záujme Európskej únie urobiť vyhlásenie o prijatí.

Prijatie Holandskom, Chorvátskom, Portugalskom a Rumunskom by malo urobiť dohovor z roku 1980 uplatniteľným medzi San Marínom a všetkými členskými štátmi EÚ s výnimkou Dánska.

• Súlad s existujúcimi ustanoveniami politík v oblasti tejto politiky

Pokiaľ ide o únosy detí rodičmi, Haagsky dohovor z roku 1980 je medzinárodným ekvivalentom nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 (známeho ako nariadenie Brusel IIa), ktoré

predstavuje základný kameň justičnej spolupráce EÚ v manželských veciach a vo veciach rodičovských povinností¹.

Jedným z hlavných cieľov nariadenia je zabrániť únosom detí medzi členskými štátmi stanovením postupov na zabezpečenie bezodkladného návratu dieťaťa do členského štátu, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt. Nariadenie Brusel IIa na tento účel zahŕňa vo svojom článku 11 postup stanovený v Haagskom dohovore z roku 1980 a dopĺňa ho o objasnenie niektorých jeho aspektov, najmä vypočítanie maloletého dieťaťa, časovú lehotu na vydanie rozhodnutia po podaní žiadosti o návrat a dôvody pre nenavrátanie dieťaťa. Zavádzajú sa v ňom aj ustanovenia, ktorými sa upravujú protichodné príkazy o vrátení alebo nevrátení dieťaťa vydané v rôznych členských štátoch.

Európska únia na medzinárodnej úrovni podporuje pristúpenie tretích krajín k dohovoru z roku 1980, aby sa jej členské štáty mohli spoliehať na spoločný právny rámec na riešenie prípadov medzinárodných únosov detí.

Od júna 2015 do decembra 2016 bolo prijatých už desať rozhodnutí Rady s cieľom prijať pristúpenie desiatich tretích krajín (Maroka, Singapuru, Ruskej federácie, Albánska, Andorry, Seychel, Arménska, Kórejskej republiky, Kazachstany a Peru) k Haagskemu dohovoru z roku 1980 o medzinárodných únosoch detí².

• Súlad s ostatnými politikami Únie

Tento návrh je zjavne spojený so všeobecným cieľom ochrany práv dieťaťa zakotveným v článku 3 Zmluvy o Európskej únii. Systém Haagskeho dohovoru z roku 1980 má za cieľ chrániť dieťa pred škodlivými vplyvmi únosu jedným z rodičov a zabezpečiť, aby dieťa mohlo udržiavať styk s oboma rodičmi, napríklad zabezpečením účinného výkonu práva styku.

Za zmienku stojí tiež prepojenie na podporu používania mediácie pri riešení cezhraničných rodinných sporov. Smernica o určitých aspektoch mediácie v občianskych a obchodných veciach³ sa takisto uplatňuje na rodinné právo v rámci spoločného európskeho justičného priestoru. Haagsky dohovor z roku 1980 tiež podporuje zmierlivé riešenie rodinných sporov. Jedna z príručiek osvedčených postupov podľa Haagskeho dohovoru z roku 1980, ktoré uverejnila Haagska konferencia medzinárodného práva súkromného, je venovaná používaniu mediácie pri riešení medzinárodných rodinných sporov týkajúcich sa detí, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti dohovoru. Na podnet Európskej komisie bola táto príručka preložená okrem anglického a francúzskeho jazyka do všetkých jazykov EÚ, ako aj do arabského jazyka s cieľom podporiť dialóg so štátmi, ktoré ešte neratifikovali dohovor, a pomôcť hľadať

¹ Ú. v. EÚ L 338, 23.12.2003, s. 31.

² Bolo prijatých desať rozhodnutí Rady, ktorými sa členské štáty oprávňujú prijať k dohovoru z roku 1980 pristúpenie **Andorry** (rozhodnutie Rady 2015/1023 prijaté 15. júna 2015); **Seychel** (rozhodnutie Rady 2015/2354 prijaté 10. decembra 2015); **Ruska** (rozhodnutie Rady 2015/2355 prijaté 10. decembra 2015); **Albánska** (rozhodnutie Rady 2015/2356 prijaté 10. decembra 2015); **Singapuru** (rozhodnutie Rady 2015/1024 prijaté 15. júna 2015); **Maroka** (rozhodnutie Rady 2015/2357 prijaté 10. decembra 2015); **Arménska** (rozhodnutie Rady 2015/2358 prijaté 10. decembra 2015); **Kórejskej republiky** (rozhodnutie Rady 2016/2313 prijaté 8. decembra 2016), **Kazachstanu** (rozhodnutie Rady 2016/2311 prijaté 8. 12. 2016) a **Peru** (rozhodnutie Rady 2016/2312 prijaté 8. 12. 2016).

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/52/ES z 21. mája 2008 o určitých aspektoch mediácie v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 136, 24.5.2008, s. 3);

konkrétne spôsoby riešenia problémov spôsobených medzinárodnými únosmi detí vo vzťahoch s krajinami, ktoré dohovor neratifikovali⁴.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutie sa týka medzinárodnej dohody, uplatniteľným právnym základom je článok 218 Zmluvy o fungovaní Európskej únie spolu s článkom 81 ods. 3. Rada sa uznáva jednomyselne po konzultácii s Európskym parlamentom.

Spojené kráľovstvo a Írsko sú viazané nariadením (ES) č. 2201/2003, a preto sa zúčastňujú na prijatí a uplatňovaní tohto rozhodnutia.

V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

• Proporcionalita

Tento návrh je vypracovaný v súlade s už prijatými rozhodnutiami Rady týkajúcimi sa tej istej témy a nepresahuje rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie cieľa súdržnej činnosti EÚ v oblasti medzinárodných únosov detí tým, že sa zabezpečí, aby všetky členské štáty EÚ v danej lehote prijali pristúpenie San Marína k Haagskemu dohovoru z roku 1980.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

• Konzultácie so zainteresovanými stranami

Holandsko, Chorvátsko, Portugalsko a Rumunsko, ktoré sa radili s Komisiou o svojej ochote prijať pristúpenie San Marína k dohovoru z roku 1980, zaujali kladné stanovisko.

Z diskusií vedených na stretnutí expertov 24. apríla 2017 vyplynulo, že v tejto fáze neexistujú žiadne námietky voči prijatiu pristúpenia San Marína k dohovoru z roku 1980 Holandskom, Chorvátskom, Portugalskom a Rumunskom.

• Získavanie a využívanie expertízy

Keďže dohovor je už v platnosti v 23 členských štátoch, Komisia a experti členských štátov boli názoru, že v takýchto prípadoch nie je potrebné osobitné posúdenie situácie danej tretej krajiny.

Experti členských štátov neuviedli žiadne problémy pri uplatňovaní dohovoru z roku 1980, pokiaľ ide o San Maríno.

• Posúdenie vplyvu

V súvislosti s desiatimi rozhodnutiami Rady prijatými v rokoch 2015 až 2016, pokiaľ ide o prijatie pristúpenia niekoľkých tretích krajín k Haagskemu dohovoru z roku 1980, sa vzhľadom na povahu tohto legislatívneho aktu nevykonalo žiadne osobitné posúdenie vplyvu. V každom prípade sa osobitné posúdenie situácie v San Marína považovalo za nadbytočné vzhľadom na skutočnosť, že dohovor je už v platnosti medzi San Marínom

⁴ <https://www.hcch.net/en/publications-and-studies/details4/?pid=5568&dtid=3>.

a 23 členskými štátmi EÚ, a na ochotu Holandska, Chorvátska, Portugalska a Rumunska prijať pristúpenie San Marína.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Navrhované rozhodnutie nemá nijaký vplyv na rozpočet.

5. OSTATNÉ PRVKY

- **Plány vykonávania a monitorovanie, hodnotenie a podávanie správ**

Keďže sa návrh týka len oprávnenia Holandska, Chorvátska, Portugalska a Rumunska prijať pristúpenie San Marína k dohovoru z roku 1980, monitorovanie jeho vykonávania sa obmedzuje na dodržanie znenia vyhlásenia členskými štátmi a na dodržanie lehoty na jeho uloženie a oznámenie o uložení vyhlásenia Komisii, ako sa stanovuje v rozhodnutí Rady.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa Holandsko, Chorvátsko, Portugalsko a Rumunsko oprávňujú prijať v záujme Európskej únie pristúpenie San Marína k Haagskemu dohovoru z roku 1980 o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 81 ods. 3 v spojení s jej článkom 218,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu⁵,

keďže:

(1) Európska únia si stanovila za jeden zo svojich cieľov presadzovanie ochrany práv dieťaťa, ako sa uvádza v článku 3 Zmluvy o Európskej únii. Opatrenia na ochranu detí pred neoprávneným premiestňovaním alebo zadržívaním sú zásadnou súčasťou tejto politiky.

(2) Rada prijala nariadenie (ES) č. 2201/2003⁶ („nariadenie Brusel IIa“), ktorého cieľom je chrániť deti pred škodlivými účinkami neoprávneného premiestnenia alebo zadržovania a stanoviť postupy na zabezpečenie ich bezodkladného návratu do štátu ich obvyklého pobytu, ako aj zabezpečiť pre ne ochranu práv styku a opatrovníckych práv.

(3) Nariadením Brusel IIa sa dopĺňa a posilňuje Haagsky dohovor z 25. októbra 1980 o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí („Haagsky dohovor z roku 1980“), ktorým sa na medzinárodnej úrovni stanovuje systém povinností a spolupráce medzi zmluvnými štátmi a medzi ústrednými orgánmi a ktorý má za cieľ zabezpečiť bezodkladný návrat neoprávnenne premiestnených alebo zadržovaných detí.

(4) Všetky členské štáty Únie sú zmluvnými stranami Haagskeho dohovoru z roku 1980.

(5) Únia nabáda tretie štáty, aby pristúpili k Haagskemu dohovoru z roku 1980, a podporuje správne vykonávanie Haagskeho dohovoru z roku 1980 okrem iného účasťou – spolu s členskými štátmi – v osobitných výboroch, ktoré pravidelne zvoláva Haagska konferencia medzinárodného práva súkromného.

(6) Spoločný právny rámec platný vo vzťahu medzi členskými štátmi Únie a tretími štátmi by mohol byť najlepším riešením citlivých prípadov medzinárodných únosov detí.

(7) V Haagskom dohovore z roku 1980 sa stanovuje, že sa uplatňuje medzi pristupujúcim štátom a zmluvnými štátmi, ktoré vyhlásili, že toto pristúpenie prijali.

⁵ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

⁶ Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (Ú. v. EÚ L 338, 23.12.2003, s. 1).

(8) Haagsky dohovor z roku 1980 neumožňuje organizáciám regionálnej ekonomickej integrácie, akou je Únia, stať sa jeho zmluvnou stranou. Únia k nemu preto nemôže pristúpiť, a ani uložiť vyhlásenie o prijatí prístupujúceho štátu.

(9) Na základe stanoviska Súdneho dvora Európskej únie 1/13 patria vyhlásenia o prijatí podľa Haagskeho dohovoru z roku 1980 do výlučnej vonkajšej právomoci Únie.

(10) San Maríno uložilo svoju listinu o pristúpení k Haagskemu dohovoru z roku 1980 dňa 14. decembra 2006. Haagsky dohovor z roku 1980 nadobudol v San Maríne platnosť 1. marca 2007.

(11) Všetky členské štáty s výnimkou Dánska, Holandska, Chorvátska, Portugalska a Rumunska už s pristúpením San Marína k Haagskemu dohovoru z roku 1980 súhlasili. Posúdenie situácie v San Maríne viedlo k záveru, že Holandsko, Chorvátsko, Portugalsko a Rumunsko sú v pozícii, aby prijali v záujme Únie pristúpenie San Marína podľa podmienok Haagskeho dohovoru z roku 1980.

(12) Preto by sa Holandsko, Chorvátsko, Portugalsko a Rumunsko mali oprávniť, aby v záujme Únie uložili svoje vyhlásenia o prijatí pristúpenia San Marína v súlade s podmienkami uvedenými v tomto rozhodnutí. Ostatné členské štáty Únie, ktoré už pristúpenie San Marína k Haagskemu dohovoru z roku 1980 prijali, by preto nemali uložiť nové vyhlásenia o prijatí, keďže existujúce vyhlásenia zostávajú podľa medzinárodného práva verejného v platnosti.

(13) Spojené kráľovstvo a Írsko sú viazané nariadením Brusel Iia, a preto sa zúčastňujú na prijatí a uplatňovaní tohto rozhodnutia.

(14) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Holandsko, Chorvátsko, Portugalsko a Rumunsko sa týmto oprávňujú v záujme Únie prijať pristúpenie San Marína k Haagskemu dohovoru z 25. októbra 1980 o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí („Haagsky dohovor z roku 1980“).

2. Členské štáty uvedené v odseku 1 uložia najneskôr do ... [dvanásť mesiacov odo dňa prijatia tohto rozhodnutia] vyhlásenie o prijatí v záujme Únie pristúpenia San Marína k Haagskemu dohovoru z roku 1980 v tomto znení:

„[ČLENSKÝ ŠTÁT – úplný názov] vyhlasuje, že prijíma pristúpenie San Marína dohovoru z 25. októbra 1980 o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí v súlade s rozhodnutím Rady (EÚ) 2017/... *“.

3. Členské štáty uvedené v odseku 1 informujú Radu a Komisiu o uložení svojho vyjadrenia súhlasu s pristúpením San Marína a oznámí Komisii znenie vyjadrenia do dvoch mesiacov od jeho uloženia.

---

* Ú. v.: vložte prosím číslo tohto rozhodnutia.

Článok 2

Členské štáty, ktoré uložili svoje vyhlásenia o prijatí prístúpenia San Marína k Haagskemu dohovoru z roku 1980 pred dátumom prijatia tohto rozhodnutia, neukladajú nové vyhlásenia.

Článok 3

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 4

Toto rozhodnutie je určené Holandsku, Chorvátsku, Portugalsku a Rumunsku.

V ...

Za Radu

predseda